

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt VII wyroku z dnia 10 grudnia 2014 roku w sprawie z powództwa J. D. przeciwko M. K., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o diety i ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, nie obciążył powoda kosztami procesu od oddalonej części powództwa.

Sąd Rejonowy nie obciążył powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 kpc bowiem wytaczając powództwo przeciwko podmiotom, które de facto nie były jego pracodawcami J. D. działał bez pełnomocnika w toku całego procesu i sugerował się okolicznościami faktycznymi formułując pozew i nie będąc prawnikiem.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pełnomocnik pozwanych (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. (tj. podmiotów w stosunku do których powództwo zostało oddalone), wnosząc o jego zmianę i zasądzenie od powoda na rzecz każdego z tych pozwanych kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 917 zł, nadto o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia zarzucono, że Sąd Rejonowy naruszył art. 102 kpc poprzez jego zastosowanie, podczas gdy na gruncie rozpoznawanej sprawy brak było podstaw do zwolnienia powoda od ponoszenia kosztów przegranego przez niego w stosunku do wymienionych pozwanych procesu. W ocenie żalącego okoliczność, iż powód działał bez wsparcia profesjonalisty nie ma w sprawie znaczenia, gdyż miał dostateczne rozeznanie pozwalające na samodzielne działanie przed sądem, ponadto mógł z takiej pomocy skorzystać. Zdaniem skarżącego niezrozumiałe jest też uznanie przez Sąd, iż powód kierował się okolicznościami faktycznymi. Powód posiadał bowiem pełną dokumentację dotyczącą jego zatrudnienia u dwóch pozostałych pozwanych. W związku z tym w ocenie żalącego powód winien ponieść konsekwencje swojego postępowania tj wytoczenia niczym nie uzasadnionego powództwa przeciwko wskazanym podmiotom, w szczególności ponieść koszty procesu jakie wywołał zmuszając pozwanych do podejmowania niezbędnych działań w zakresie ochrony ich interesów.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Zażalenie jako bezzasadne podlega oddaleniu

W postępowaniu procesowym sąd orzeka o zwrocie kosztów w każdym orzeczeniu kończącym sprawę według jednej z następujących zasad: odpowiedzialności za wynik procesu, stosunkowego rozdzielenia kosztów, wzajemnego zniesienia kosztów, słuszności i zawinienia.

Przepis art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle.

Warto podkreślić, że przepis art. 102 kpc daje sądom swobodę przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów procesu w tym kosztów sądowych, gdy stosowania zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można by pogodzić z zasadą słuszności. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż zastosowanie art. 102 kpc powinno być oceniane w całości kształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (zob. post. SN z 14.1.1974 r., II CZ 223/73, niepubl.).

Wobec tego, przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilosc lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem / wyrok S. Apel. w Katowicach z 18-07-2013 I ACa 447/13 LEX nr 1349918/.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie naruszył przepisu art. 102 k.p.c i prawidłowo uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodziła sytuacja szczególna, uzasadniająca odstępianie od obciążania powoda kosztami procesu przegranego w stosunku do pozwanych (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K., choć w istocie uzasadnienie rozstrzygnięcia w tym przedmiocie jest lakoniczne.

Przede wszystkim zauważyć należy, że dla oceny poprawności zastosowania przez Sąd art. 102 kpc nie ma znaczenia okoliczność, że powód mógł bądź nie, skorzystać z pomocy profesjonalisty oraz czy działał w sprawie z dostatecznym rozeznaniem. Nie ma również znaczenia okoliczność, iż obiektywnie wystąpił z powództwem przeciwko podmiotom, które jego pracodawcą nie były. Kluczowym jest bowiem, iż w istocie w procesie działał samodzielnie, a w wyniku okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy mógł mieć subiektywne przekonanie, iż zachodziła konieczność wystąpienia z powództwem także przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K..

Bezspornie, powód posiadał całość dokumentacji związanej z zatrudnieniem i wiedział do kogo zwrócić się o sprostowanie świadectwa pracy. Niemniej jednak - co wynika z treści pozwu jak i dokumentów przedłożonych w procesie - wszystkie pozwane firmy były powiązane (umowy o świadczenie usług), prowadziły wspólny nabór pracowników pod szyldem (...) K., wszystkie formalności związane z pracą na rzecz tych podmiotów prowadziła jedna osoba – B. M. zatrudniona właśnie w firmie (...). Wszystkie zaświadczenia o czasie wolnym pracownika były wystawiane przez Spółkę (...). Ponadto wiadomości do (...) wysyłane przez system (...) były zawsze podpisywane przez M. K.. O zasadach wypłacania wynagrodzenia za pracę zawsze informował wyżej wymieniony. Dodatkowo cała korespondencja do powoda od Spółki (...) w W. wysłana została z (...) (...), a wniosek powoda o sprostowanie świadectwa pracy wysłany do W. wrócił pocztą zwrotną. Tym samym, wbrew twierdzeniom zażalenia, powód miał podstawy do przeświadczenia o słuszności dochodzenia roszczeń także od wskazanych podmiotów.

Okoliczności zachowania się stron nie można uznać za pozbawione znaczenia przy rozstrzygnięciu wniosku o przyznanie kosztów procesu (postanow. SN z 28.11.1973 r. I CZ 166/73 LEX nr 7345). Za tym, że w sprawie zaistniał szczególny przypadek, o którym mowa w art. 102 k.p.c. przemawia fakt pozostawiania przez powoda w silnym subiektywnym przekonaniu o zasadności dochodzonego żądania (v. wyrok S. A.. w K. z 24.06.2014 r. I ACa 228/14 Legalis Nr 1062619). Odstąpienie od obciążenia strony kosztami postępowania uzależnione jest od dyskrecjonalnej oceny sądu. Podważenie tej oceny możliwe jest w zasadzie jedynie w wypadku, gdy nie zawiera uzasadnienia, albo gdy ocena ta jest rażąco niesprawiedliwa. (I ACa 571/13 - wyrok S. A.. w P. z 04.07.2013 r. Teza redakcyjna L.). Zakwalifikowanie przypadku jako "szczególnie uzasadnionego" (art. 102 k.p.c.) wymaga rozważenia całokształtu okoliczności faktycznych sprawy. Ingerencja w to uprawnienie, w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia o kosztach procesu, następuje jedynie w sytuacji stwierdzenia, że dokonana ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw. Tym samym skuteczne zakwestionowanie oceny sądu w tym zakresie ogranicza się jedynie do przypadków rażąco niesłusznych. (postanow. S. A.. w S. z 7.06.2013 r. III AUz 77/13 L.). W ocenie Sądu Okręgowego w tym stanie rzeczy wyłącznie całkowita gołosłowność zarzutu pozwu nie może uzasadniać tezy o usprawiedliwionym subiektywnym przekonaniu o słuszności dochodzonego roszczenia (v. wyrok S. A.. w L. z 09.01.2013 r. I ACa 648/12).

W przedmiotowej sprawie powód wytoczył powództwo przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., a także podtrzymał w toku procesu tak skierowanego żądania - pomimo wyjaśnień pozwanych - należycie uzasadniał. I choć ostatecznie jego twierdzenia nie zostały uwzględnione przez Sąd, uznać należy, iż uwagi na chęć obrony swoich praw i podnoszone zarzuty, jego działania w procesie można racjonalnie usprawiedliwić. Jednocześnie

zauważyć należy, iż postępowanie w sprawie nie było znacząco skomplikowane, a nakład pracy pełnomocnika pozwanych ponadprzeciętnie duży. Z tych też względów brak było podstaw do uznania, iż zaskarżone orzeczenie naruszało zasady słuszności. Tym samym żądanie jego zmiany poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych dochodzonych kosztów procesu nie mogło zostać uwzględnione.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Przewodniczący: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda oraz pełnomocnikowi pozwanych:
(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K..